

การประเมินโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อเตรียมความพร้อม
ก่อนการฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา
PROJECT EVALUATION OF WORKSHOP TRAINING
FOR THE STUDENT TEACHING PRACTICE

ธิดารัตน์ สมานพันธ์^{*1} วดาภรณ์ พูลผลอำนวย² กรองทิพย์ นาควิชิต³

ภควรรณ ลุนสำโรง⁴ และ กฤษฎา วัฒนศักดิ์⁵

^{1,2,3,4,5}อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา

*ผู้รับผิดชอบบทความ : drtidarat@gmail.com

Tidarat Samanpan^{*1} Wadaporn Poolpholamnoey² Krongtip Nakvichet³

Phakhawan Lunsomrong⁴ and Krisda Watanasak⁵

^{1,2,3,4,5}Lecturer of Education Faculty, Nakornrajasima College

*Corresponding author: drtidarat@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยประเมินโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกปฏิบัติการสอน ในสถานศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษา 2) ศึกษาระดับความรู้ของนักศึกษาด้านการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ การวิจัย และการจัดทำโครงการ 3) เพื่อศึกษาพฤติกรรมการสอนของนักศึกษา 4) ศึกษาจำนวนหัวข้องานวิจัย และจำนวนโครงการ กลุ่มเป้าหมาย คือนักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน คณะศึกษาศาสตร์วิทยาลัยนครราชสีมา ที่กำลังศึกษารายวิชา MED 63403 การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา จำนวน 35 คน ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) แบบประเมินความพึงพอใจ 2) แบบทดสอบวัดความรู้เกี่ยวกับการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ การวิจัย และการจัดทำโครงการ 3) แบบประเมินพฤติกรรมการสอน 4) แบบประเมินผลลัพธ์ของโครงการ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

Received : 1 October 2021

Revised : 29 October 2021

Accepted : 23 December 2021

Online publication date : 29 December 2021

ผลการวิจัยพบว่า 1) นักศึกษามีความพึงพอใจต่อโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา ในระดับ มากที่สุด ($\bar{X}=4.32$, S.D.=.74) 2) นักศึกษามีความรู้ในเรื่อง การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ การวิจัย และการจัดทำโครงการ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน 3) นักศึกษามีพฤติกรรมในการจัดการเรียนการสอน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.31$, S.D.=.68) 4) นักศึกษาสามารถพัฒนาหัวข้องานวิจัยได้จำนวน 35 เรื่อง (ร้อยละ 100) และจัดทำโครงการเพื่อพัฒนาผู้เรียนได้จำนวน 35 โครงการ (ร้อยละ 100)

คำสำคัญ : ประเมินโครงการ / ความพร้อมก่อนการฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา

Abstract

This research was aimed to 1) study students' satisfaction toward the project evaluation of workshop training for the student teaching practice. 2) study students' knowledge on a lesson plan, research and a project. 3) study students' teaching behavior 4) study a number of researches and projects. The population target in the research were the 35 master degree students of curriculum and instruction at education faculty of Nakhornratchasima College who studying MED 63403 (Teaching Internship II) in the second semester of academic year 2020. The research instrument consisted of 1) the assessment form of students' satisfaction 2) the 4 multiple choices of knowledge on a lesson plan, research and a project. 3) the assessment form of students' teaching behavior 4) the assessment form of students' outcome: a number of researches and projects. The data were analyzed using percentage, mean, standard deviation.

The results were as follows: 1) The students' satisfaction toward the project evaluation of workshop training for the student teaching practice was at the highest level. ($\bar{X}=4.32$, S.D.=.74) 2) The students' knowledge on a lesson plan, a research and a project after learning was significantly higher than before learning at the statistics level of .01 3) The students' teaching behavior was at the highest level. ($\bar{X}=4.31$, S.D.=.68) 4) A number of researches and projects that be able to develop learning was at 35 or 100 percent both.

Keywords: Project Evaluation / Prepare for Coaching in School

บทนำ

การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเป็นกิจกรรมที่เป็นหัวใจสำคัญของการผลิตครู เพราะเป็นกระบวนการ การฝึกภาคปฏิบัติที่จะช่วยเสริมสร้างนักศึกษาครูให้เป็นผู้ที่มีความรัก ความศรัทธาต่อ อาชีพครู และมี ความ รู้ความสามารถที่จะปฏิบัติงานในหน้าที่ครูได้อย่างมีประสิทธิภาพ (คณะครู ศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา, 2560) ในช่วงที่ฝึก ประสบการณ์วิชาชีพครู นักศึกษาจะมีโอกาส นำความรู้ความเข้าใจในวิชาชีพครูและวิชาเฉพาะที่ได้ ศึกษาในมหาวิทยาลัยไปฝึกปฏิบัติในชั้น เรียน การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเป็นกระบวนการที่มีความสำคัญที่นักศึกษาจะได้เรียนรู้และ พัฒนาการเรียนการสอน และงานในหน้าที่ครูอย่างเข้มข้นและเป็นรูปธรรม เป็นโอกาสที่จะได้นำ ความรู้และทฤษฎี ไปประยุกต์ใช้ และสร้างองค์ความรู้ทางการศึกษา เพื่อสร้างสรรค์และแก้ปัญหา ในกระบวนการทำงาน โดยมีครูพี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศ และผู้บริหารสถานศึกษา เป็นที่ปรึกษาให้ คำแนะนำ และความช่วยเหลือ กิจกรรมเหล่านี้ช่วยให้นักศึกษาได้พัฒนาตนเองให้มีทักษะใน วิชาชีพ จนสามารถปฏิบัติหน้าที่ครูได้อย่างมั่นใจ และมีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครูและมีแนวโน้มจะ เป็นครู ที่ดีในอนาคต (คณะครูศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์, 2561)

การฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา (ฝึกสอน) เป็นหนึ่งในรายวิชาตามหลักสูตรหลักสูตร ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา ที่มุ่งให้นักศึกษานำความรู้ที่ได้ ทำการศึกษามาพัฒนาทักษะรวมไปถึงทัศนคติการทำงานด้านต่าง ๆ ในสถานศึกษาจริง ซึ่งจะเกิด การบูรณาการความรู้ทั้งหมดในสาขาวิชามาใช้ในการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา การจัดทำ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ การจัดกระบวนการเรียนรู้ การเลือกใช้ การผลิตสื่อ และนวัตกรรมที่สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ การใช้เทคนิคและยุทธวิธีในการจัดการเรียนรู้การ วัดและประเมินผลการเรียนรู้ การนำผลการประเมินมาพัฒนาการจัดการเรียนรู้ และพัฒนา คุณภาพผู้เรียน การปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับศักยภาพ ของผู้เรียน นำ ปัญหาการเรียนรู้ของนักเรียนมาวางแผนและดำเนินการแก้ไขอย่างเป็นระบบในลักษณะการวิจัยใน ชั้นเรียน วิเคราะห์รายงานผลการปฏิบัติในด้านการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ อย่าง เป็นระบบ ด้วย ระบบการวิจัยหรือกระบวนการอื่นๆ ตลอดจนการจัดทำโครงการเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้เรียน นำ ผลงานมานำเสนอเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และรายงานผลการจัดการเรียนรู้ และการพัฒนาผู้เรียนต่อ สถานศึกษา

สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา มีการ จัดการฝึกอบรมอย่างต่อเนื่องในเรื่องการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ การวิจัยในชั้นเรียน และการ จัดทำโครงการแก่นักศึกษาให้นำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาได้อย่าง เหมาะสม มีประสิทธิภาพ ดังที่ วรรณภา ศรีพุทธสมบูรณ์. (2557) กล่าวว่า การฝึกอบรมเป็น

กระบวนการพัฒนานักศึกษาให้มีทักษะ ความรู้ ความสามารถเพิ่มขึ้น เพื่อให้นักศึกษาที่ได้รับการอบรมเชิงปฏิบัติการสามารถนำความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ ที่ได้รับการอบรม ไปใช้ในการฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

และเพื่อให้การจัดการอบรมเชิงปฏิบัติการครั้งต่อไปมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น จึงต้องมีการประเมินโครงการโดยทำการประเมินนักศึกษาที่เข้ารับการอบรมโดยใช้รูปแบบการประเมินของเคิร์กแพทริก 4 ด้าน (Kirkpatrick, 1998) คือการประเมินด้านปฏิกิริยา (Reaction Evaluation) การประเมินด้านการเรียนรู้ (Learning Evaluation) การประเมินด้านพฤติกรรมที่เปลี่ยนไป (Behavior Evaluation) และการประเมินผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น (Results Evaluation) เนื่องจากเป็นรูปแบบการประเมินที่สอดคล้องกับแนวทางการดำเนินโครงการ ซึ่งผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์พร้อมทั้งเป็นแนวทางในการพัฒนาศักยภาพของนักศึกษา และการเสริมสร้างสมรรถภาพของการจัดการเรียนการสอนของนักศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

การติดตามและประเมินผลโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกปฏิบัติ การสอนในสถานศึกษานอกจากจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการบริหารจัดการโครงการตามข้อค้นพบและข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย อันจะทำให้การดำเนินโครงการนี้มีประสิทธิภาพและยั่งยืนแล้ว ยังเป็นข้อมูลที่สะท้อนผลกระทบ ของโครงการต่อหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต และการจัดการเรียนรู้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อประเมินโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา โดยใช้รูปแบบการประเมินของเคิร์กแพทริก 4 ด้าน ได้แก่ ด้านปฏิกิริยา ด้านการเรียนรู้ ด้านพฤติกรรมที่เปลี่ยนไป และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

นักศึกษากลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา ที่กำลังศึกษารายวิชา MED 63402 การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 1 (Teaching Internship I) ในภาคเรียนที่ 2 จำนวน 35 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

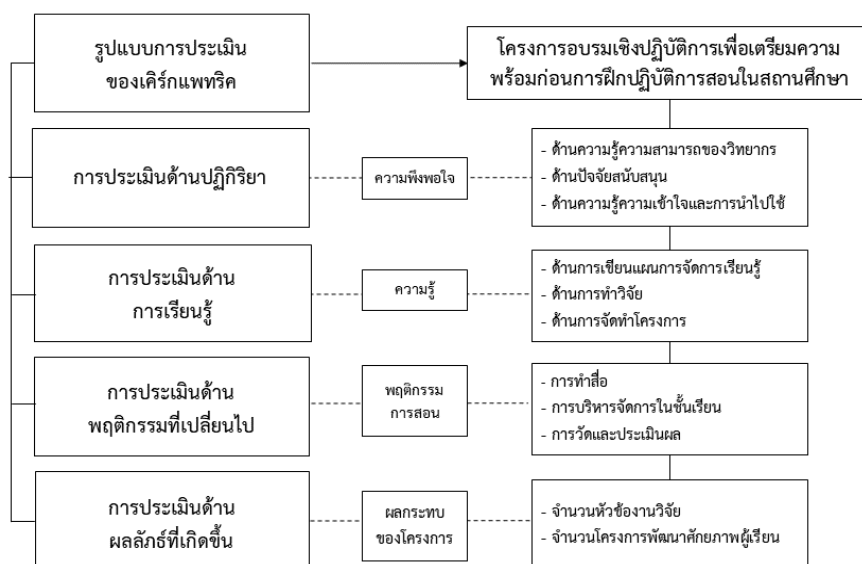
ขอบเขตด้านเนื้อหา

การประเมินประสิทธิภาพของโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา โดยใช้รูปแบบการประเมินของเคิร์กแพทริก 4 ด้าน คือ การประเมินด้านปฏิกิริยา การประเมินด้านการเรียนรู้ การประเมินด้านพฤติกรรมที่เปลี่ยนไป และการประเมินผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น

การพัฒนาศักยภาพของนักศึกษาเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา โดยการอบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนาศักยภาพของนักศึกษา 3 ด้าน คือ การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ การทำวิจัย และการจัดทำโครงการ

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ภาพประกอบที่ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยประเมินผล (Evaluation Research) ใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ โดยการประเมินความพึงพอใจ ประเมินความรู้ความเข้าใจ ประเมินพฤติกรรมที่เปลี่ยนไป และการเก็บข้อมูลจากจำนวนหัวข้องานวิจัย และจำนวนโครงการ ที่นำไปใช้ประโยชน์ได้จริง จากนักศึกษาที่เข้ารับการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ ทั้ง 3 ด้าน คือ การฝึกปฏิบัติการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ การทำวิจัย และการจัดทำโครงการ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ความสามารถของวิทยากร ด้านปัจจัยสนับสนุน และด้านความรู้ความเข้าใจและการนำไปใช้ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ จำนวน 18 ข้อ กำหนดระดับความพึงพอใจ 5 ระดับ ได้แก่ พึงพอใจน้อยที่สุด พึงพอใจน้อย พึงพอใจปานกลาง พึงพอใจมาก และพึงพอใจมากที่สุด โดยให้ระดับคะแนนเป็น 1, 2, 3, 4, และ 5 คะแนน ตามลำดับ กำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมาย โดยใช้เกณฑ์ของ Best (1977) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	1.00 – 1.80	มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด
คะแนนเฉลี่ย	1.81 – 2.60	มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย
คะแนนเฉลี่ย	2.61 – 3.40	มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	3.41 – 4.20	มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก
คะแนนเฉลี่ย	4.21 – 5.00	มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

2. แบบทดสอบวัดความรู้ของนักศึกษา เป็นแบบทดสอบปรนัย 4 ตัวเลือก วัดความรู้ 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 15 ข้อ 2) ด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน จำนวน 15 ข้อ 3) ด้านการจัดทำโครงการ จำนวน 15 ข้อ รวม 45 ข้อ คิดเป็น 45 คะแนน

3. แบบประเมินด้านพฤติกรรมที่เปลี่ยนไป เป็นการประเมินพฤติกรรมการสอนของนักศึกษา ในด้านการเขียนแผนการสอน การทำสื่อ การบริหาร จัดการในชั้นเรียน และการวัดและการประเมิน โดยใช้แบบประเมินทักษะการปฏิบัติการสอน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ จำนวน 10 ข้อ กำหนดระดับพฤติกรรม 5 ระดับ ได้แก่ ปรับพฤติกรรมการสอนน้อยที่สุด ปรับพฤติกรรมการสอนน้อย ปรับพฤติกรรมการสอนปานกลาง ปรับพฤติกรรมการสอนมาก และปรับพฤติกรรมการสอนมากที่สุด โดยให้ระดับคะแนนเป็น 1, 2, 3, 4, และ 5 คะแนน ตามลำดับ กำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมาย โดยใช้เกณฑ์ของ Best (1977) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	1.00 – 1.80	มีพฤติกรรมการสอนอยู่ในระดับน้อยที่สุด
คะแนนเฉลี่ย	1.81 – 2.60	มีพฤติกรรมการสอนอยู่ในระดับน้อย
คะแนนเฉลี่ย	2.61 – 3.40	มีพฤติกรรมการสอนอยู่ในระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	3.41 – 4.20	มีพฤติกรรมการสอนอยู่ในระดับมาก
คะแนนเฉลี่ย	4.21 – 5.00	มีพฤติกรรมการสอนอยู่ในระดับมากที่สุด

4. แบบประเมินผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น เป็นแบบประเมินคุณภาพหัวข้อวิจัย และโครงการ เพื่อรวบรวม จำนวนหัวข้อวิจัย และ จำนวนโครงการที่สามารถนำไปพัฒนาการจัดการเรียนการสอนได้จริง กำหนดเกณฑ์ ร้อยละ 100

การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลความพึงพอใจที่มีต่อโครงการอบรม ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลหลังการอบรมเสร็จสิ้น วิเคราะห์ระดับความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการอบรมฯ ใช้สถิติพรรณนา ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. ข้อมูลความรู้ของนักศึกษา ผู้วิจัยดำเนินการประเมินความรู้ของนักศึกษา ก่อน และหลังการอบรมเสร็จสิ้น นำผลการสอบมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. ข้อมูลการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอน ผู้วิจัยดำเนินการรวบรวมข้อมูลโดยการสอบถามครูพี่เลี้ยงของนักศึกษา และอาจารย์นิเทศ หลังการอบรมเสร็จสิ้น 1 เดือน วิเคราะห์ระดับพฤติกรรมที่เปลี่ยนไปด้านการจัดการเรียนการสอน ใช้สถิติพรรณนา ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
4. ข้อมูลหัวข้องานวิจัยที่เกิดขึ้น และข้อมูลชื่อโครงการ ผู้วิจัยดำเนินการรวบรวมข้อมูลหลังการอบรมเสร็จสิ้น 1 เดือน ผ่านทางโทรศัพท์ และทางไลน์ วิเคราะห์จำนวนหัวข้องานวิจัย จำนวนชื่อโครงการ ที่นำไปพัฒนาการจัดการเรียน การสอนได้จริง ใช้จำนวน และร้อยละ

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อ โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อเนื้อหาหลักสูตรของนักศึกษาที่เข้ารับการอบรม (n=35)

ที่	รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
ด้านความรู้ความสามารถของวิทยากร				
1	การเตรียมตัวและความพร้อมของวิทยากร	4.42	.61	มากที่สุด
2	การถ่ายทอดความรู้ของวิทยากร	4.39	.63	มากที่สุด
3	สามารถอธิบายเนื้อหาได้ชัดเจนและตรงประเด็น	4.36	.66	มากที่สุด
4	ใช้ภาษาที่เหมาะสมและเข้าใจง่าย	4.41	.66	มากที่สุด
5	การตอบคำถามของวิทยากร	4.32	.73	มากที่สุด
6	เอกสารประกอบการบรรยายเหมาะสม	4.30	.64	มากที่สุด
รวม		4.37	.66	มากที่สุด

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ที่	รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
ด้านปัจจัยสนับสนุน				
1	การบริการของเจ้าหน้าที่โสตทัศนูปกรณ์	4.33	.71	มากที่สุด
2	การประสานงาน การประชาสัมพันธ์	4.32	.93	มากที่สุด
3	การอำนวยความสะดวกของเจ้าหน้าที่โสตทัศนูปกรณ์	4.13	1.46	มาก
4	การให้คำแนะนำหรือตอบข้อซักถามของวิทยากร	4.30	.72	มากที่สุด
5	ความพร้อมของอุปกรณ์โสตทัศนูปกรณ์	4.23	.75	มากที่สุด
6	ระยะเวลาในการอบรม / สัมมนา มีความเหมาะสม	4.28	.72	มากที่สุด
รวม		4.27	.88	มากที่สุด
ด้านความรู้ความเข้าใจและการนำไปใช้				
1	ความเข้าใจหลังการอบรม	4.34	.65	มากที่สุด
2	สามารถ ประมวลผลความคิดสู่การพัฒนางานอย่างเป็นระบบ	4.33	.65	มากที่สุด
3	บูรณาการทางความคิดสู่การทำงานเป็นทีม	4.32	.63	มากที่สุด
4	สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้	4.33	.68	มากที่สุด
5	สามารถให้คำปรึกษาแก่เพื่อนร่วมงานได้	4.28	.75	มากที่สุด
6	มีความมั่นใจและสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ได้	4.37	.74	มากที่สุด
รวม		4.33	.68	มากที่สุด
รวม/เฉลี่ย		4.32	.74	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจต่อโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด ($\bar{X}=4.32$, S.D.=.74) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ก็พบว่านักศึกษามีความพึงพอใจ อยู่ในระดับมากที่สุด ทุกด้าน เรียงตามลำดับ คือ ด้านความรู้ความสามารถของวิทยากร ($\bar{X}=4.37$, S.D.=.66) ด้านความรู้ความเข้าใจและการนำไปใช้ ($\bar{X}=4.33$, S.D.=.68) และด้านปัจจัยสนับสนุน ($\bar{X}=4.27$, S.D.=.88)

2. ผลการศึกษาระดับความรู้ของนักศึกษา ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยความรู้ของนักศึกษา ด้านการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ด้านการทำวิจัย และด้านการจัดทำโครงการ ก่อนและหลังการอบรม (n=35)

ช่วงเวลา อบรม	n	คะแนน เต็ม	การเขียนแผน การจัดการ เรียนรู้		การทำวิจัย		การจัดทำ โครงการ		รวม	
			15 คะแนน		15 คะแนน		15 คะแนน		45 คะแนน	
			$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
ก่อนอบรม	35	45	7.51	.61	8.20	1.16	8.09	.90	23.80	.89
หลังอบรม	35	45	12.34	.48	12.69	.53	12.54	.61	37.57	.54

จากตารางที่ 2 พบว่า นักศึกษามีค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้หลังการอบรมสูงกว่าก่อนการอบรม ค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้โดยรวมทั้ง 3 ด้าน ก่อนการอบรมเท่ากับ 23.80 หลังการอบรมเท่ากับ 37.57 กล่าวคือ หลังการอบรมนักศึกษามีคะแนนเฉลี่ยความรู้สูงขึ้นเท่ากับ 13.77 คะแนน หรือคิดเป็นร้อยละ 30.60

เมื่อพิจารณาทีละด้านก็พบว่า นักศึกษามีค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้หลังการอบรมสูงกว่าก่อนการอบรมทุกด้าน ได้แก่ ด้านการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้หลังการอบรมสูงกว่าก่อนการอบรม 4.83 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 32.19 ด้านการทำวิจัย มีค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้หลังการอบรมสูงกว่าก่อนการอบรม 4.49 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 29.91 และด้านการจัดทำโครงการ มีค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้หลังการอบรมสูงกว่าก่อนการอบรม 4.45 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 29.71

3. ผลการศึกษาพฤติกรรมการสอนของนักศึกษา ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยด้านพฤติกรรมที่เปลี่ยนไปของนักศึกษาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน (n=35)

ที่	รายการประเมิน	ผู้ประเมิน					
		อาจารย์นิเทศ			ครูพี่เลี้ยง		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ พฤติกรรม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ พฤติกรรม
1	เขียนแผนการจัดการเรียนรู้	4.42	.61	มากที่สุด	4.34	.65	มากที่สุด
2	เตรียมความพร้อมก่อนเข้าสอน	4.39	.63	มากที่สุด	4.33	.65	มากที่สุด

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ที่	รายการประเมิน	ผู้ประเมิน					
		อาจารย์นิเทศ			ครูพี่เลี้ยง		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ พฤติกรรม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ พฤติกรรม
3	นำเข้าสู่บทเรียนได้น่าสนใจ	4.36	.66	มากที่สุด	4.32	.63	มากที่สุด
4	มีวิธีการจัดการเรียนรู้ที่ หลากหลายเหมาะสมกับผู้เรียน	4.27	.88	มากที่สุด	4.33	.68	มากที่สุด
5	เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมใน การกิจกรรมการเรียนรู้	4.32	.73	มากที่สุด	4.28	.75	มากที่สุด
6	ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์	4.30	.64	มากที่สุด	4.37	.74	มากที่สุด
7	เลือกสื่อการสอนได้สอดคล้องกับ จุดประสงค์	4.13	.71	มาก	4.41	.66	มากที่สุด
8	ใช้สื่อการสอนเหมาะสมกับ บทเรียนและกิจกรรมการเรียนรู้	4.30	.93	มากที่สุด	4.32	.73	มากที่สุด
9	จัดบรรยากาศในห้องเรียนเอื้อต่อ การเรียนรู้	4.23	1.46	มากที่สุด	4.30	.64	มากที่สุด
10	มีการวัดและประเมินผลการ เรียนรู้หลากหลาย	4.28	.72	มากที่สุด	4.37	.66	มากที่สุด
รวม		4.30	.69	มากที่สุด	4.33	.67	มากที่สุด
รวม/เฉลี่ย					4.31	0.68	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 พบว่าผลการประเมินด้านพฤติกรรมที่เปลี่ยนไปของนักศึกษาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.31$, S.D.=.68) โดยที่อาจารย์นิเทศ และครูพี่เลี้ยง มีผลการประเมินโดยรวมใกล้เคียงกัน ($\bar{X}=4.30$, S.D.=.68) และ ($\bar{X}=4.33$, S.D.=.67) ตามลำดับ

4. ผลการศึกษาจำนวนหัวข้องานวิจัย และ จำนวนโครงการ ที่เกิดขึ้น และใช้ได้จริง ดังตารางที่ 4 และ ตารางที่ 5

ตารางที่ 4 จำนวนหัวข้องานวิจัยที่เกิดขึ้นหลังจากการอบรม (n=35)

ที่	n	ระดับ	จำนวนหัวข้อวิจัย	ร้อยละ
1	35	ปฐมวัย	2	5.71
2		ประถมศึกษา	15	42.86
3		มัธยมศึกษา	15	42.86
4		ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	3	8.57
รวม			35	100.00

จากตารางที่ 4 พบว่า จำนวนหัวข้องานวิจัย ที่เกิดขึ้น และใช้ได้จริง เป็นงานวิจัยที่พัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และทักษะการเรียนรู้ จำนวน 35 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 100 ประกอบด้วยงานวิจัยพัฒนาการจัดการเรียนรู้ระดับปฐมวัย จำนวน 2 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 5.71 งานวิจัยพัฒนาการจัดการเรียนรู้ระดับประถมศึกษา จำนวน 15 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 42.86 งานวิจัยพัฒนาการจัดการเรียนรู้ระดับมัธยมศึกษา จำนวน 15 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 42.86 และงานวิจัยพัฒนาการจัดการเรียนรู้ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ จำนวน 3 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 8.57

ตารางที่ 5 จำนวนโครงการที่เกิดขึ้นหลังจากการอบรม (n=35)

ที่	n	รูปแบบโครงการ	จำนวนโครงการ	ร้อยละ
1	35	โครงการเสริมกลุ่มสาระการเรียนรู้	11	31.43
2		โครงการเสริมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	24	68.57
รวม			35	100

จากตารางที่ 5 พบว่าว่ามีจำนวนโครงการ ซึ่งเป็นโครงการที่เป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนได้จริง จำนวน 35 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 100 ประกอบด้วยโครงการเสริมสาระการเรียนรู้ จำนวน 11 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 31.43 และโครงการเสริมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จำนวน 24 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 68.57

อภิปรายผล

1. จากผลการศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา ที่พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเนื้อหาในการอบรมเป็นประโยชน์ต่อผู้เข้ารับการอบรม ที่จะ

ได้นำไปประยุกต์ใช้ในการฝึกประสบการณ์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชัยญภาภัก วงศ์บา และ กิ่งกาญจน์ จงใจหาญ (2554) และ นาซีพะ เจ๊ะมุดอ (2559) ที่พบว่าการประเมินปฏิกิริยาผู้เข้าอบรมต่อหลักสูตรการฝึกอบรม วิทยากรมีการเตรียมตัวและมีความพร้อม ถ่ายทอดความรู้ได้ชัดเจน และตรงประเด็น ใช้ภาษาที่เหมาะสมและเข้าใจง่ายและมีเอกสารประกอบการบรรยายเหมาะสม

2. จากผลการศึกษาระดับความรู้ของนักศึกษา ที่พบว่า นักศึกษามีความรู้ในเรื่อง การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ การวิจัย และการจัดทำโครงการ หลังเรียน สูงกว่า ก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สะท้อนให้เห็นถึงความสำเร็จของโครงการ เนื่องจากผลการจัดโครงการอบรมทำให้นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง ชัดเจน สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนขณะฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ฐานิตา ลีม่วงค์และคณะ (2557) ที่กล่าวว่า โครงการอบรมมีส่วนช่วยให้ผู้เข้าอบรมมีความรู้เพิ่มเติมหลังการอบรมเป็นอย่างมาก ซึ่งความสำเร็จของโครงการอาจมาจากการจัดโครงการที่ผสมผสานกันระหว่างการบรรยายและการลงมือปฏิบัติเพื่อให้ผู้เข้าอบรมได้บูรณาการความรู้ความเข้าใจอย่างแท้จริง

3. จากผลการศึกษาพฤติกรรมการสอนของนักศึกษา ที่พบว่า นักศึกษามีพฤติกรรมในการจัดการเรียนการสอน อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่านักศึกษาได้รับการเตรียมความพร้อม และมีการฝึกฝนมาก่อนเป็นอย่างดี ทำให้มีความเข้าใจและมีทัศนคติที่ดีต่อการสอน จึงทำให้มีพฤติกรรมการสอนที่ดี สอดคล้องกับชัยญภาภัก วงศ์บา และกิ่งกาญจน์ จงใจหาญ (2554) การประเมินความรู้ก่อนและหลังการฝึกอบรมฯ ด้วยการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับความรู้ก่อนและ หลังพบว่า ความรู้ก่อนและหลังการอบรมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 การอบรมได้มีการวางแผนการสอนอย่างเป็นขั้นตอนตั้งแต่การปูพื้นฐานด้านการวิจัยรวมถึง ให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติจนกระทั่งสุดท้ายสามารถเขียนรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ได้ด้วยตนเองและสอดคล้องกับงานวิจัย ของ วีรวัชร ไชยาศรี (2557) ประเมินผลโครงการอุปสมบทหมู่ภาคฤดูร้อนพบว่าผู้อบรมมีความมุ่งมั่นตั้งใจในการปฏิบัติธรรม

4. จากผลการศึกษาจำนวนหัวข้องานวิจัย และจำนวนโครงการ ที่พบว่า นักศึกษาสามารถพัฒนาหัวข้องานวิจัยได้ จำนวน 35 เรื่อง หรือคิดเป็นร้อยละ 100 และจัดทำโครงการได้จำนวน 35 โครงการ หรือคิดเป็นร้อยละ 100 ทั้งนี้อาจเป็นผลสืบเนื่องมาจากผลที่ได้จากโครงการอบรม ที่มีการวางแผนการอบรมอย่างเป็นระบบ มีการให้ความรู้ด้านทฤษฎี และมีการฝึกปฏิบัติจนเกิดความเข้าใจ ทำให้นักศึกษาสามารถนำความรู้ไปพัฒนาการจัดการเรียนการสอนได้ สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สุทธิสา น้อมรักษา (2554) ประเมินผลโครงการฝึกอบรมหลักสูตรนัก

บริหารกิจการยุติธรรม มาตราการป้องกัน และปราบปรามองค์กรอาชญากรรม ของสถาบันพัฒนาบุคลากรในกระบวนการยุติธรรม สำนักงาน กิจการยุติธรรม พบว่า ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับองค์กรในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และ นาซีพะ เจ๊ะมูดอ (2559) การวิจัยเชิงประเมินโครงการเสริมศักยภาพครูในโรงเรียนสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยใช้รูปแบบการประเมินของเคิร์กแพทริก ที่พบว่า ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับองค์กรในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ควรมีการติดตามการเขียนงานวิจัยอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถนำงานวิจัยไปใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ผลสัมฤทธิ์ และคุณลักษณะของผู้เรียน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. ควรมีการอบรมให้ความรู้แก่นักศึกษาเพิ่มเติมในประเด็นการจัดทำวิจัย เพื่อให้ นักศึกษา สามารถจัดทำวิจัยได้ถูกต้องตามหลักวิชาการได้ดียิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป

1. ควรมีการประเมินโครงการอย่างต่อเนื่อง เพื่อจะได้นำข้อมูลไปใช้ในการ พัฒนา ปรับปรุงโครงการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการโครงการต่อไป
2. การทำวิจัยในครั้งต่อไปควรใช้ตัวแปร ในการวิจัยที่ครอบคลุม และบ่งชี้ถึง ประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอนให้มากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

- ชัยญากค์ วงศ์บา และกิ่งกาญจน์ จงใจหาญ. (2554). “ประเมินผลการฝึกอบรมตามโครงการ CHAMPION โดยประยุกต์ใช้แนวทางการประเมินของเคิร์กแพทริก The Evaluation of Training the CHAMPION Program Applied By Kirkpatrick Approach”.
- สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 6 ขอนแก่น. ปีที่ 19 ฉบับที่ 1. หน้า 27-38.
- ฐานิตา ลิมวงศ์ พิรพนธ์ ทิพย์ไอสถ ญัฐภพ บัวหลวง และ สุภาภรณ์ ชูช่วย. (2557). “ผลสัมฤทธิ์ การจัดการเรียนรู้ความปลอดภัยทางชีวภาพและทางเคมีในห้องปฏิบัติการของ นักศึกษาระดับ บัณฑิตศึกษาคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล”. วารสาร สังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และศึกษาศาสตร์. ปีที่ 9 ฉบับที่ 1. หน้า 286-297.
- นาซีพะ เจ๊ะมูดอ. (2559). การวิจัยเชิงประเมินโครงการเสริมศักยภาพครูสอนตาดีกาใน โรงเรียนสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยใช้รูปแบบการประเมินของเคิร์กแพทริก. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและประเมินผลการศึกษา

- มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ฝ่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูงานจัดการศึกษา. (2560). **คู่มือฝึกปฏิบัติวิชาชีพครู**. คณะครู
ศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- ฝ่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู. (2561). **คู่มือฝึกปฏิบัติวิชาชีพครู**. คณะครูศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ราชภัฏราชบุรี.
- วรรณภา ศรีพุทธสมบุญ. (2557). การประเมินผลโครงการฝึกอบรมหลักสูตรการพัฒนาศักยภาพ
ประมงจังหวัด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2554. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก
<http://elib.fisheries.go.th/LIBCAB/DRAWERS/ABS/DATA0001/00001411.PDF>.
เมื่อวันที่ 18 มกราคม 2564.
- วีรวัชร ไซยาศรี. (2557). “การประเมินผลโครงการอุปสมบทหมู่ภาคฤดูร้อน 100,000 รูป
ทุกหมู่บ้าน ทั่วไทยประจำปี 2556: กรณีศึกษาศูนย์อบรมวัดพระธรรมกาย จังหวัด
ปทุมธานี”. วารสารวิทยบริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. ปีที่ 25 ฉบับที่ 3. หน้า
59-64
- ศูนย์ฝึกอบรมและแพทยศาสตรศึกษา. (2561). การประเมินโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ
**การวิจัยเพื่อประยุกต์ใช้ในการทำงานด้านสาธารณสุขสำหรับเจ้าหน้าที่สาธารณสุข
สังกัดภายใต้ สำนักงานสาธารณสุข จังหวัดราชบุรี. สำนักงานสาธารณสุข จังหวัด
ราชบุรี.**
- สุทิส น้อมรักษา. (2554). การประเมินผลโครงการฝึกอบรมหลักสูตรนักบริหารกิจการยุติธรรม:
**มาตรการป้องกันและปราบปรามองค์กรอาชญากรรม ของสถาบันพัฒนาบุคลากร
ในกระบวนการยุติธรรม สำนักงานกิจการยุติธรรม**. สารนิพนธ์ปริญญารัฐประศาสน
ศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- Best, John W. (1977). **Research in Education**. (3rd ed.). New Jersey: Prentice Hall
inc.
- Kitpatrick, J. & Kitpatrick, W. K. (2009). **The Kirkpatrick Four Level: A Fresh
Look After 50 Years 1959 - 2009**. [Online]. Available from
[http://www.managesmarter.com/managesmarter/
images/pdfs/trg_20090417_kirkpatrickwhitepaper.pdf](http://www.managesmarter.com/managesmarter/images/pdfs/trg_20090417_kirkpatrickwhitepaper.pdf) Cited on 23 June
2016.